

KONVENCIJA DEL ASMENU APSAUGOS RYŠIUM SU ASMENS DUOMENU AUTOMATIZUOTU TVARKYMU (ETS NR. 108)

Strasburas, 1981 m. sausio 28 d.

PREAMBULE

Europos Tarybos valstybes nares, šios konvencijos signatares,

pripažindamos, kad Europos Taryba siekia didesnes savo nariu vienybes, gerbiant Istatymo normas, žmogaus teises ir pagrindines laisves;

pripažindamos, kad pageidautina garantuoti kiekvieno žmogaus teises ir pagrindines laisves, o svarbiausia, teise I privatu gyvenima, atsižvelgiant I didejanti automatizuotai tvarkomu asmens duomenu srauta, kuris kerta sienas;

drauge dar karta patvirtindamos savo Isipareigojima del informacijos laisves, nepaisant sienu;

pripažindamos, kad butina derinti ir gerbti pagrindines asmens privataus gyvenimo vertybes ir laisva informacijos srauta,

s u s i t a r i a:

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis - Objektas ir tikslas

Šia konvencija siekiama užtikrinti, kad, tvarkant asmens duomenis automatizuotai (toliau "duomenu apsauga"), visu šaliu teritorijose bus gerbiamos kiekvieno asmens, nepaisant jo tautybes ir gyvenamosios vietos, teises ir pagrindines laisves, o svarbiausia, jo teise I privatu gyvenima.

2 straipsnis - Apibrezimai

Šioje konvencijoje:

- a) **asmens duomenys** - tai informacija apie nustatytos tapatybes asmeni arba asmeni, kurio tapatybe galima nustatyti (toliau "duomenu subjektas");
- b) **automatizuota duomenu rinkmena** - tai automatizuotai tvarkomu duomenu rinkinys;
- c) **automatinis tvarkymas** - tai visiškai arba iš dalies atliekamos operacijos šiomis automatinemis priemonemis: duomenu saugojimas, logines ir (arba) aritmetines operacijos, ju keitimas, ištrynimasis, paieška arba platinimas;
- d) **duomenu valdytojas** - tai fizinis arba juridinis asmuo, valstybine institucija, agentura arba kita institucija, kuri pagal nacionalines teises aktus yra kompetentinga priimti sprendima del automatizuotos duomenu rinkmenos paskirties, kokie asmens duomenys turetu buti saugomi ir kaip jie turetu buti tvarkomi.

3 straipsnis - Taikymo sritis

1. Šalys Isipareigoja šia konvencija taikyti automatizuotoms asmens duomenu rinkmenoms ir valstybinio bei privataus sektoriaus asmens duomenims automatizuotai tvarkyti.

2. Tuo metu, kai kuri nors valstybe pasirašo ar atiduoda saugoti ratifikavimo, priemimo, patvirtinimo ar prisijungimo dokumenta, arba veliau ji gali informuoti Europos Tarybos generalini sekretoriu, nusiudama jam adresuota pareiškima, kad:

a) šios konvencijos netaikys tam tikroms automatizuotoms asmens duomenų rinkmenoms, kurių sąrašas bus atiduotas saugoti. Šiame sąrašė nebus nurodytos automatizuotos duomenų rinkmenos, kurioms pagal nacionalinius teises aktus taikomos duomenų apsaugos nuostatos.

Jeigu pagal nacionalinius teises aktus papildomoms automatizuotoms asmens duomenų rinkmenoms taikomos duomenų apsaugos nuostatos, valstybė šį sąrašą pataiso nauju pareiškimu;

b) šia konvencija taikys ir informacijai teikti apie asmenų grupes, asociacijas, fondus, bendroves, korporacijas ir kitas institucijas, kurios tiesiogiai ar netiesiogiai sudarytos iš fizinių asmenų, nepaisant to, ar šie asmenys turi juridinį statusą, ar ne;

c) šia konvencija taikys ir toms asmens duomenų rinkmenoms, kurios nėra tvarkomos automatizuotai.

3. Valstybė, išpletusi šios konvencijos taikymo sritį anksčiau nurodytame 2 dalyje b arba c papunktyje minimu pareiškimu, gali jame nurodyti, kad ši platesnė konvencijos taikymo sritis apima tik tam tikrą asmens duomenų rinkmenas, kurių sąrašas bus atiduotas saugoti.

4. Šalis, kuri tam tikras automatizuotas asmens duomenų rinkmenas išbraukė iš sąrašo ir informavo apie tai pareiškimu, kuris buvo minimas anksčiau 2 dalyje a papunktyje, negali reikalauti šia konvencija taikyti toms rinkmenoms, kurių ji neišbraukė.

5. Taip pat ir šalis, kuri vienokiu ar kitokiu būdu neišplėte konvencijos taikymo srities, kaip buvo nurodyta anksčiau 2 dalyje b ir c papunkčiuose, negali reikalauti, kad šalis, kuri išplėte šios konvencijos taikymo sritį, taikytu ją toms sritims.

6. Anksčiau šio straipsnio 2 dalyje minimi pareiškimai šalims, kuriuos parengė, išgalioja nuo šios konvencijos išgaliojimo momento, jeigu tokie pareiškimai buvo parengti pasirašant ar atiduodant saugoti ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo ar prisijungimo dokumentą arba jeigu buvo parengti vėliau - praėjus trimis mėnesiams po to, kai Europos Tarybos generalinis sekretorius juos gavo. Visi šie pareiškimai ar jų dalis gali būti panaikinti nusiunčiant Europos Tarybos generaliniam sekretoriui skirtą pranešimą. Toks panaikinimas išgalioja praėjus trimis mėnesiams po pranešimo gavimo.

II SKYRIUS

PAGRINDINIAI DUOMENŲ APSAUGOS PRINCIPAI

4 straipsnis - Šalių pareigos

1. Kiekviena šalis imasi reikiamu priemoniu įteisinti pagrindinius šiame skyriuje nustatytus duomenų apsaugos principus nacionaliniuose teises aktuose.

2. Šiuo priemoniu tos šalies atžvilgiu turėtų būti imtasi ne vėliau kaip šios konvencijos išgaliojimo diena.

5 straipsnis - Duomenų kokybė

Automatizuotai tvarkomi asmens duomenys turi būti:

a) gauti ir tvarkomi sąžiningai ir teisingai;

b) saugomi konkrečiam ir teisingam tikslui ir nenaudojami kitu šiam tikslui prieštaraujantiu būdu;

c) tinkami, svarbus ir nepernelyg didelės apimties, kurie atitinka konkrečius tikslus;

d) tikslus, prirėikus papildomi nauja informacija;

e) laikomi tokio pavidalo, kad duomenų subjektu tapatybes būtų galima nustatyti ne ilgiau, nei tai yra reikalinga tam tikslui, dėl kurių duomenys buvo saugomi.

6 straipsnis - Ypatingi duomenys

Asmens duomenys apie rasinę kilmę, politines pažiūras ir religinius bei kitus išitikinimus ir asmens duomenys apie sveikatą bei intymų gyvenimą negali būti tvarkomi automatizuotai, jeigu nacionaliniuose teisės aktuose nėra numatyta atitinkamu apsaugos garantijų. Tokie pat reikalavimai taikomi ir asmens duomenims apie teistumą.

7 straipsnis - Duomenų apsauga

Automatizuotai kaupiamiems asmens duomenims apsaugoti turi būti imtasi tinkamu apsaugos priemoniu, kurios neleistu ju netycia ar neteisėtai sunaikinti, netycia prarasti, neleistinai palikti juos prieinamus, keisti ar platinti.

8 straipsnis - Papildomos duomenų subjektų garantijos

Visiems asmenims turi būti suteikta galimybė:

- a) nustatyti, ar yra automatizuota asmens duomenų rinkmena, jos pagrindinius tikslus, duomenų valdytojo tapatybę ir nuolatine gyvenamąją ar pagrindinę veiklos vietą;
- b) atitinkamais laiko tarpais, pernelyg neuždelsiant ir už nepernelyg didelę kainą gauti patvirtinimą, ar juo asmens duomenys yra saugomi automatizuotai, bei gauti aiškų pranešimą apie šiuos duomenis;
- c) atsižvelgiant į aplinkybes, ištaisyti ar ištrinti tokius duomenis, jeigu jie buvo tvarkomi nesilaikant nacionaliniu teisės aktu normų, kuriomis buvo įteisinti šios konvencijos 5 ir 6 straipsniuose nustatyti pagrindiniai principai;
- d) turėti teisės gynimo priemonę, minima šio straipsnio b ir c punktuose, jeigu nebuvo laikomasi sąlygos prašymą patvirtinti arba, atsižvelgiant į aplinkybes, pranešti, ištaisyti ar ištrinti.

9 straipsnis - Išimtys ir apribojimai

1. Nedaroma jokių šios konvencijos 5, 6 ir 8 straipsniu nuostatų išimčių, nebent jos neviršija straipsnyje nustatytų ribų.

2. Šios konvencijos 5, 6 ir 8 straipsnio nuostatos gali būti išimties tvarka netaikomos, jeigu tokia išimties tvarka numatyta nacionaliniuose teisės aktuose ir yra būtina demokratines visuomenės priemone, kuri:

- a) saugo valstybės saugumą, visuomenės saugumą, valstybės finansinius interesus arba siekia stabdyti nusikalstamumą;
- b) apsaugo duomenų subjektą arba kitų asmenų teisės ir laisves.

3. 8 straipsnio b, c ir d punktuose nurodyti teisių apribojimai gali būti numatyti įstatyme dėl automatizuotų asmens duomenų naudojimo statistikai arba moksliniams tyrimams, jeigu nėra akivaizdus pavojus pažeisti duomenų subjektų privatumą.

10 straipsnis - Poveikio ir teisės gynimo priemonės

Kiekviena šalis išipareigoja nustatyti tinkamas poveikio ir teisės gynimo priemones už nacionaliniu teisės aktu normų, kurios įteisina šiame skyriuje nustatytus pagrindinius duomenų apsaugos principus, pažeidimą.

11 straipsnis - Išplesta apsauga

Ne viena šio skyriaus nuostata nedaro kitokios įtakos ir neriboja šalies galimybių duomenų subjektams suteikti didesnę apsaugą, negu yra numatyta šioje konvencijoje.

III SKYRIUS

DUOMENU SRAUTAI, KERTANTYS VALSTYBES SIENAS

12 straipsnis - Asmens duomenų srautai, kurie kerta valstybės sienas, ir nacionaliniai teisės aktai

1. Šios nuostatos taikomos asmens duomenų, kurie automatiškai tvarkomi ar renkami siekiant juos automatizuotai tvarkyti, perdavimui bet kuriuo būdu per valstybės sienas.
2. Šalis, siekdama vienintelio tikslo - apginti teisę į privatumą, nedraudžia ir nereikalauja specialaus leidimo asmens duomenis perduoti į kitos šalies teritoriją.
3. Nepaisant to, kiekviena šalis turi teisę išimties tvarka netaikyti 2 dalies nuostatų:

a) jeigu jos įstatymuose yra konkretios nuostatos dėl tam tikrų asmens duomenų arba automatizuotų asmens duomenų rinkmenų pobūdžio, nebent kai kitos šalies nuostatose nustatyta tokia pat apsauga;

b) jeigu duomenys iš vienos valstybės į kitą valstybę, kuri nėra šios konvencijos signatarė, perduodami per kitos šalies tarpininką, vengiant šiais perdavimais pažeisti šios pastraipos pradžioje nurodytos šalies įstatymus.

IV SKYRIUS

ABIPUSE PAGALBA

13 straipsnis - Šalių bendradarbiavimas

1. Šalys sutinka teikti abipuse pagalbą šiai konvencijai įgyvendinti.
2. Tam tikslui:

a) kiekviena šalis paskiria po vieną ar kelias institucijas, kurių pavadinimą ir adresą ji praneša Europos Tarybos generaliniam sekretoriui;

b) kiekviena šalis, paskyrusi daugiau negu vieną instituciją, ankstesniame papunktyje minimame pranešime apibūdina kiekvienos institucijos kompetenciją.

3. Šalies paskirta institucija kitos šalies paskirtos institucijos prašymu:

a) teikia informaciją apie savo duomenų apsaugos teisės aktus ir administracinę praktiką;

b) laikydamosi nacionaliniu teisės aktu ir siekdama vienintelio tikslo - apsaugoti teisę į privatumą, imasi visu tinkamu priemoniu faktinei informacijai teikti apie konkretų jos teritorijoje atliekama automatizuotą tvarkymą, išskyrus tvarkomus asmens duomenis.

14 straipsnis - Pagalba užsienyje gyvenantiems duomenų subjektams

1. Kiekviena šalis padeda užsienyje gyvenančiam asmeniui naudotis nacionaliniuose teisės aktuose, kurie įteisina šios konvencijos 8 straipsnyje nurodytus principus, nustatytomis teisėmis.

2. Jeigu toks asmuo gyvena kitos šalies teritorijoje, jam suteikiama galimybė prašymą pateikti per tos šalies paskirtos institucijos tarpininką.

3. Pagalbos prašyme, be kita ko, pateikiama visa reikalinga informacija:

a) pavardę, adresą ir visą kitą svarbią informaciją, pagal kurią nustatomas prašymą pateikęs asmuo;

b) automatizuoti asmens duomenys, dėl kurių buvo parengtas prašymas arba šiuo duomenų tvarkytojas;

c) prašymo tikslas.

15 straipsnis - Apsaugos priemonės dėl paskirtų institucijų suteiktos pagalbos

1. Šalies paskirta institucija, gavusi iš kitos šalies paskirtos institucijos informaciją, kuri pridedama prie pagalbos prašymo arba atsako į jos pačios pagalbos prašymą, nenaudoja šios informacijos kitiems tikslams, išskyrus tą, kuris nurodytas pagalbos prašyme.

2. Visos šalys pasirūpina, kad paskirtai institucijai priklausantys ar jos vardu veikiantys asmenys laikytųsi atitinkamu tokios informacijos slaptumo ar konfidencialumo išipareigojimu.

3. Remiantis 14 straipsnio 2 dalies nuostatomis, paskirta institucija, savo iniciatyva ir negavusi aiškaus suinteresuoto asmens sutikimo, jokių būdų negali parengti pagalbos prašymo užsienyje gyvenancio duomenų subjekto vardu.

16 straipsnis - Atsisakymas nagrinėti pagalbos prašymus

Paskirta institucija, kuriai adresuojamas pagalbos prašymas, numatytas šios konvencijos 13 ar 14 straipsnyje, negali atsisakyti jį nagrinėti, jeigu:

a) prašymas atitinka už atsakymo parengimą atsakingos institucijos duomenų apsaugos išlygą;

b) prašymas atitinka šios konvencijos nuostatas;

c) prašymo patenkinimas yra suderinamas su šalies, kuri ją paskyrė, suverenitetu, saugumu arba viešąja politika (*ordre public*), arba šios šalies jurisdikcijai priklausantiems asmenims teisėmis ir pagrindinėmis laisvėmis.

17 straipsnis - Pagalbos teikimo išlaidos ir tvarka

1. Už abipusę pagalbą, kurią šalys viena kitai teikia pagal 13 straipsnio nuostatas, ir pagalbą, kurią jos teikia užsienyje gyvenantiems duomenų subjektams pagal 14 straipsnio nuostatas, nemokami jokie mokesčiai ar atlyginimai, išskyrus ekspertų ir vertėjų atlyginimus.

Šias išlaidas ir atlyginimus apmoka šalis, kuri paskyrė pagalbos prašymą rengusią instituciją. 2. Duomenų subjektui negali būti nustatomi mokesčiai ar atlyginimai už veiksmus, kurie atliekami jo vardu kitos šalies teritorijoje, išskyrus mokesčius, kuriuos teisėtai moka tos šalies gyventojai.

3. Kita su pagalba, o svarbiausia, su forma, tvarka ir vartojamomis kalbomis susijusia informacija nustato pačios suinteresuotos šalys.

V SKYRIUS

KONSULTACINIS KOMITETAS

18 straipsnis - Komiteto sudėtis

1. Konsultacinis komitetas įsteigiamas šiai konvencijai išlygą.

2. Kiekviena šalis į komitetą paskiria po atstovą ir atstovo pavaduotoją. Bet kuriai Europos Tarybos valstybei narei, kuri nėra pasirašiusi šios konvencijos, gali atstovauti stebėtojas.

3. Konsultacinis komitetas visu balsu sprendimu gali pakviesti bet kuria valstybę, kuri nėra Europos Tarybos nare ir šios konvencijos šalis, minėtame susirinkime būti atstovaujama stebėtojo.

19 straipsnis - Komiteto funkcijos

Konsultacinis komitetas:

a) gali teikti siūlymus konvencijos taikymui palengvinti ar patobulinti;

b) teikti siūlymus šiai konvencijai pataisyti 21 straipsnyje nustatyta tvarka;

c) parengti 21 straipsnio 3 dalyje minima išvada dėl pasiūlymo šia konvencija pataisyti;

d) šalies prašymu gali pateikti nuomone bet kuriuo šios konvencijos taikymo klausimu.

20 straipsnis - Tvarka

1. Konsultacinį komitetą sušaukia Europos Tarybos generalinis sekretorius. Pirmasis susirinkimas sušaukiamas per dvylika mėnesių nuo šios konvencijos įsigaliojimo dienos. Vėliau susirinkimai šaukiami ne rečiau kaip kas dveji metai, tačiau bet kuriuo atveju, kai to prašo vienas trečdalis šalių atstovų.
2. Šalių atstovų dauguma sudaro Konsultacinio komiteto susirinkimo kvorumą.
3. Konsultacinis komitetas po kiekvieno susirinkimo pateikia Europos Tarybos ministru komitetui veiklos ataskaitą ir informaciją apie konvencijos vykdymą.
4. Konsultacinis komitetas, laikydamasis šios konvencijos nuostatų, parengia savo darbo tvarkos taisykles.

VI SKYRIUS

PATAISOS

21 straipsnis - Pataisos

1. Šalis, Europos Tarybos ministru komitetas arba Konsultacinis komitetas gali teikti siūlymus šia konvencija pataisyti.
2. Europos Tarybos generalinis sekretorius apie visus siūlymus pataisyti konvencija praneša Europos Tarybos valstybėms narėms ir visoms valstybėms ne narėms, kurios pasirašė arba buvo pakviestos pasirašyti šia konvencija 23 straipsnyje nustatyta tvarka.
3. Be to, apie bet kurios šalies ar ministru komiteto siūlymus pataisyti konvencija pranešama Konsultaciniam komitetui, kuris savo nuomone apie siūlomą pataisą pateikia ministru komitetui.
4. Ministru komitetas apsversto siūlomą pataisą, Konsultacinio komiteto pateikta nuomone ir gali pritarti šiai pataisai.
5. Ministru komiteto pataisos, patvirtintos šio straipsnio 4 dalyje nustatyta tvarka, tekstas siunčiamas šalims priimti.
6. Visos pataisos, kurios buvo patvirtintos šio straipsnio 4 dalyje nustatyta tvarka, įsigalioja trisdešimtą dieną po to, kai visos šalys generaliniam sekretoriui pranešė apie jos priėmimą.

VII SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

22 straipsnis - Įsigaliojimas

1. Šia konvencija pasirašo Europos Tarybos valstybės narės. Ji turi būti ratifikuota, priimta arba patvirtinta. Ratifikavimo, priėmimo ar patvirtinimo dokumentai atiduodami Europos Tarybos generaliniam sekretoriui saugoti.
2. Ši konvencija įsigalioja pirmą mėnesio dieną, praėjus trimis mėnesiais po to, kai penkios Europos Tarybos valstybės narės pareiškė norą laikytis konvencijos, kaip numatyta ankstesnės pastraipos nuostatose.
3. Kiekvienoje valstybėje nareje, kuri vėliau pareiškė savo sutikimą laikytis konvencijos nuostatų, ši konvencija įsigalioja pirmą mėnesio dieną, praėjus trimis mėnesiais po to, kai buvo atiduotas saugoti ratifikavimo, priėmimo ar patvirtinimo dokumentas.

23 straipsnis - Valstybių ne narių prisijungimas

1. Įsigaliojus šiai konvencijai, Europos Tarybos ministru komitetas Europos Tarybos Istatu 20 straipsnio d papunktyje nustatytos daugumos priimtu sprendimu ir susitariančiųjų valstybių, turinčių teisę dalyvauti komiteto darbe, atstovų visu balsu sprendimu gali pakviesti bet kuria Europos Tarybai nepriklausancia valstybė prisijungti prie šios konvencijos.

2. Konvencija prisijungiančiai valstybei įsigalioja pirma mėnesio diena, praėjus trimis mėnesiams po to, kai Europos Tarybos generaliniam sekretoriui buvo atiduotas saugoti prisijungimo dokumentas.

24 straipsnis - Teritorinis straipsnis

1. Valstybe, pasirašydama ar atiduodama saugoti ratifikavimo, priemimo, patvirtinimo ar prisijungimo dokumenta, gali nurodyti teritorijas, kurioms yra taikoma ši konvencija.

2. Vėliau bet kuri valstybe Europos Tarybos generaliniam sekretoriui adresuotu pranešimu gali išplesti šios konvencijos taikymą bet kuriai kitai pareiškime nurodytai teritorijai. Šioje teritorijoje konvencija įsigalioja pirma mėnesio diena, praėjus trimis mėnesiams po to, kai generalinis sekretorius gavo pranešimą.

3. Nusiuntus generaliniam sekretoriui adresuota pranešima, ankstesnėse dviejose pastraipose nustatyta tvarka parengtas pareiškimas gali būti panaikintas jame nurodytai teritorijai. Panaikinimas įsigalioja pirma mėnesio diena, praėjus šešiemis mėnesiams po to, kai generalinis sekretorius gavo tokį pranešimą.

25 straipsnis - Išlygos

Nėra jokių šios konvencijos nuostatų išlygų.

26 straipsnis - Denonsavimas

1. Bet kuri šalis bet kuriuo metu šia konvencija gali denonsuoti, Europos Tarybos generaliniam sekretoriui nusiurdama adresuota pranešima.

2. Toks denonsavimas įsigalioja pirma mėnesio diena, praėjus šešiemis mėnesiams po to, kai generalinis sekretorius gavo pranešimą.

27 straipsnis - Pranešimai

Europos Tarybos generalinis sekretorius praneša Tarybos valstybėms narėms ir visoms prisijungusioms prie šios konvencijos valstybėms apie:

- a) kiekviena valstybe, kuri pasirašė šia konvencija;
- b) atiduota saugoti ratifikavimo, priemimo, patvirtinimo ar prisijungimo dokumenta;
- c) šios konvencijos įsigaliojimo 22, 23 ir 24 straipsnyje nustatyta tvarka;
- d) kita su šia konvencija susijusl veiksmu, pranešima ar informacija.

Liudydamas žemiau pasirašes asmuo, turedamas tam reikalingus įgaliojimus, pasirašė šia konvencija.

Priimta 1981 m. sausio 28 d. Strasbure angliu ir prancuzu kalbomis. Abu tekstai turi vienoda teisine galia ir vienu egzemplioriumi deponuojami Europos Tarybos archyvuose. Europos Tarybos generalinis sekretorius perduoda patvirtintas kopijas visoms Europos Tarybos valstybėms narėms, šios konvencijos signatarams, ir visoms valstybėms, kurios yra pakviestos prisijungti prie šios konvencijos.